

MIȘTE, ANIMA ȘI LITERATURA.

Nr. 47.

MERCURIU, 24. NOVEMBRE

1854.

Z A I R A

Tragedia în cinci ac e și în versuri de
Voltaire (1732).

Tradus de Georgie Cion. Iamii 1854.

Personae.

Orosman, Sădanaz, Ierusalimzali. Așciran,
Prinț din sânțele regiilor Ierusalimzali. Zaïra,
Fatîma, sclavă ale Sădanzali. Nerestan,
Șatillon, Cavaleri franceși. Korastin,
Melador, Ofițiri ai Sădanzali. Un sclav. Săit.
Sцена се петре дн сераизл Ierusalimzali.

Актыл дитеиз. Сцена I.

Zaïra, Fatîma.

Fatîma. Мандръ тълъръ Zaïro, нз ми-аръ фи
трекътъ prin мите.

Къ те воиз ведеа вр'о датъ къ аст felix de
сипуимите.

Че пърери тълъитоаре, че порокъ джквътъториз
Дди презикъ токма акъта аша дълче виториз?

Ка ми дълче-ди фртоседъ паче'н инимъ-ди
спореште.

Оки тл нз лъкрътеазъ: фокъ-птржнши стръ-
лъчеште;

Ничи дн маи диторчи вр'о датъ опре климатъл
феричигъ.

Бнде треве съ мерцетъ къ французъл че-а венитъ!
Нз-ми ворешти маи тълъ де цезра ача мандръ
ми доригъ,

Бнде фетеле поастре дъкъ виацъ феричигъ,
Дъпъ меригъл къ каре Dămnez a ле-а днестратъ;

Домитоаре дн тотъ локъл ми соии зви върватъ,
Либере ми дндъленте консервндъ а лоръ оноаре.

Фър' а фи ла вре о театъ де виргътеа лоръ датоаре!
Дъпъ астъ либертате нз-ди маи вине-а сзспина?

Дитъратъл дн сераизри, триста стръшничеа са,

Нсметеле че порчи де славъ, ничи кѣмъ нз те дн-
тристеазъ.

А та инимъ Солимъ 'н локъл Сейнеи преферезъ?
Zaïra. Азъръри каре нз кѣлоантемъ ничи нѣтемъ
съ ле доригъ.

Не-але Iordana зѣ дъръзри Dămnez a врътъ
съ фитъ,

Дн сераизриле-ачесте дн пръичеа теа крескътъ,
Дн зѣ 'н зѣ ми се денрѣнде мѣтеа теа чеа авътътъ.

Тоатъ лѣтеа петръ мѣне е ка кѣмъ ничи нз аръ фи:
Кѣноскъ нѣмаи пре Сăданъл; ала ничи воѣскъ
а шти

Нз кѣноскъ де кѣтъ зѣн нѣте: Оросман, н'а лѣи
шърѣре;

А три сѣвт елз днѣ есте чеа маи дълче феричѣре
Ори-че алтъ е вѣс че трече.

Fatîma. Дар, Zaïro, аѣ зѣгатъ
Пре ачелъ Франчезъ алз постръ денеросъ че са
жзратъ

Кѣ съ вѣе ка съ рѣшнъ ланцъл постръ де склавѣ?
Кѣмъ не мѣнѣпамъ де дѣнсѣл ми де мѣндра-и
вървѣдѣ!

Дн рѣсвоеле кѣмпѣге че крештинѣ аз пердѣтъ
Съз Дамаскъ къ-атъта сѣлце кътъ глорѣ-а авътъ!

Оросманъ дѣвѣнгъторизъ, адмирѣндъ а лѣи вравъръ,
Ла лѣсатъ ка съ се дѣкъ нѣмаи не-зѣн кѣвѣнтъ
дн гъръ.

Ноѣ дѣл аштептамъ съ вѣе; денеросѣгатеа са
Тревѣи съ адъкъ предълз петръ а не дѣвера.

Саз нз тревѣи саветъ оаре дн кѣвѣнтъл сѣз
кредѣндъ?

Zaïra. Дар кѣвѣнтъл че-а датъ поате трече
песте-а лѣи нѣтѣндъ.

Сѣнтъ тревѣи доѣ ани акъта ми елз дѣкъ н'а
венитъ. — —

Елз ера съ либерезе не-ачеѣ зече кавалерѣ,
Саз де нз, ѣаръши съ вѣе ла склъвѣе ми дърѣри:

Ек дъз admiramъ преа таре азъндъ-і жрътъмътълх;
Нічі съ маі гъудимъ ла аста.

Фатіма. Да де-мі ва ціне квънтълх?

Де-а вені 'напоі акъма съ 'милінеаскъ че а спъсъ?
N'ai voi . . . ?

Zaïra. А! нъ, Фатімо, тотъ че-а фостъ акъмъ
с'а дъсъ.

Тоате с'аз скімбатъ.

Фатіма. Къмъ? че феліх? адекъ че вреі а сизне?

Zaïra. Къндъ аі шті соарта Zaïrei, дитревърі
нъ і-аі проуане;

Де ші тревъе секретълх Саданъзі съ-лх нъзескъ,

Дъсъ ініма теа ціе тревъі съ-ці-о десвълескъ.

Де трѳі лъні акъм, Фатімо, де къндъ те-аз лзатъ
де-аіче

Ші те-аз дъсъ пре алте църтвърі ва пе-о склавъ
неферіче,

Черіхъ, але поастре патімі воіндъ але терміна,

А адекъ зъз брадъ маі таре суре а не ажъгора.

Ачестъ Оросман, . . .

Фатіма. Еі 'напоі?

Zaïra. Кареле аічі домъенте,

Кареле-а дъвінъ крештініі . . . draga mea

Ці-е ръшине . . . ех вьдъ віне . . . дар, Фатімо,
нъ гънді

Къ есцінъріе сале ла аморіх м'оръ джжосі;

Нъ гънді к' а са ізвіре аші прімі-о нъ тьндріе

Нентр' оноареа ршіноасъ де а фі а лзі соціе,

Ші съ шгеръ а теа ршіне пріи асеміне аморъ

Каре орі ші къмъ нъ поате а фі де кътъ трекъгоръ.

Нъ; тьндріа каре'н съелетъ modestia о есціне,

Пън' акъма, о поді креде, нъ с'а стінес де тотъ

дъ міне.

Маі къръндъ префер склавіа, ші кіар шоаргеа а

прімі,

Декътъ нъзъ ла атъта ршінар-а ть 'пжосі.

Т-еі тіара давъ ці-оіс сизне, къ крѳацілх сев

челъ таре

О ізвіре змліатъ съ-мі аръте есте 'н старе.

Дитре тоате челе къте се сілескъ а-лз джкънта

Вьдъ камъкъ маі шлатъ ла тіне лзі ді плаче-а

се зіта;

Ші 'псодіреъ ар да канътъ ла орі че інтріці

фатале

Съзъндъмі-се 'ндатъ елх ші орі ші че ривале.

Фатіма. Але тале фръмъсече ачестъ предъ дъз

кънънескъ:

Нъ ть шір, де аста джкъ пот съ зікъ ть ть-

галескъ.

Фіі феріче, де се поате: поіх авеа де тьлджіпире.

Ка съ фіх ата рьнъсъ, къндъ веі фі дъ ферічіре.

Zaïra. Ла съ фіі а теа егалъ, съ гъшті ферічі-

реа теа;

Дитревъндъсо къ тіне еа маі дълче-мі ва пъреа.

Фатіма. Ваі! макар де-аръ воі черіхълх ва

с'ажънці л'аша тьрїре!

Макар де-аръ воі зрѳіта ка ачестъ ферічіре,

Каре-адескорі не оамені се дитъшл'а дъшъла,

Съ п'адъкъ тьрвзраре ші-атар дъ віада та:

Дар дъ інімъ-ці нъ есте німік каре съ те цінъ?

Нъ вреі съ-ці адъчі амїнте къмъкъ тъ аі фостъ

крештінъ?

Zaïra. Ах! че зічі? нентръ че іаръні дъмі рос-

тентгі ачестъ къвънтъ

Че м'арънъкъ дъ дърре? ваі! дар штіх ех че маі

сълтъ?

Штіх ех карі-мі сълтъ пьрїнциі? дъвоітх-мі-аз

вр'о датъ

Dumnezeu de а къноаште де амъ фостъ ех креш-

тінатъ?

Фатіма. Дар компатріотълх постръ Перестан,

нъ штіі к'а сизсъ

Къ крештіні аз фостъ пьрїнциі карі 'н лъте те-аз

адъсъ?

Ші че зікъ? кръчеа ачееа че не тіне-а фостъ афлатъ,

Че-ці орна коніляріа, къ 'пгріжіре консерватъ,

Ачестъ семъз че пън' акъма аі пьртатъ містеріос

Съз лъчіреа стрълвчїтъ де зъз лъвръ предіосъ;

Ачееа кръче че-аі пьртат'о нъсъ ла гръмазъ

де міне,

Кредъ къ джкъ нъ-і пердътъ, кредъ къ джкъ е

ла тіне.

Ка зъз гажъ десуре кредїнда каре тъ дагоаре

ешті

Кътръ Дъмнезехълх каре акъм вреі съ пьръсенні

Zaïra. Нъ амъ алте довезі; дъсъ ініма-мі каре

ізвенте

Поате съ прїмеаскъ' о леце каре-амантълх мез

креште?

Обїчеїлх ші невола джкъ 'н тінерї: меі аші

Мъ ліні ла леце асторъ ферічіді де мъсламані.

Дъпре крештереа че омълх о іеа дїн конілярїе

Се фортеазъ алз съз съелетъ ші кредїнда еа

чеза віе.

Де-м'аші фі афлатъ ла Гангес, ла ідолі м'аші

'нїанатъ;

Акъмъ сълтъ ва Мъсламанъ, пре Хрістоес л'амъ

ші зігатъ.

Тотълх фаче 'пльдътара; чело 'птъїе каракъре,

Каре се префакъ къ вѣрста ши даз инимей пѣтере,
Ni ле даз пѣтаи пѣринѣи каре 'н лѣте не-аъ
адсѣз,

Ши пѣ поате съ ле штеаргъ де кътъ Dsmnezes
де сѣсѣ.

Принсѣ дн ачесте локври ла о вѣрстѣ 'наингитъ,
Mingea та ера маі коантъ ши десѣзлѣ де дн гѣргитъ,
Пентрѣ ка съ цие днкъ леѣеа каре аі азгът:

Днсъ ез дн леагън сѣзавъ преа тѣрзис азъ
къпоскътъ

А крентинилоръ крентингъ каре-о чеі тѣ де ла мине.
Дар снзъ дренгъ, къ тоате-ачесте, де ши днкъ
п'о штис вине,

Крѣеа аста фъръ вое-ми десеори ми-а днсѣзлатъ
Днз респектъ каре къ гроазъ м'а фѣкътъ де-амъ
третраргъ:

Мъ ши днкіамъ ла дѣнса пѣлъ кътъ а теа
снндире

Нъ ера преоквпатъ де-а лѣи Оросман ізвире.
Ез ізвекъ ши стимезъ днкъ къ знкѣтъ лннштгъ
Леѣеа аста десуре каре, Нерестан ми-а тотъ
ворвгъ;

Леѣеа аста каре аре дѣзлѣз ка съ днфрѣдескъ
Пе тоді оатені дн лѣте пентрѣ ка съ-і шн-
тѣаскъ

Ши пентрѣ ка съ адъкъ феричиреа днтре еі.
Fatima. Де че дар те вѣдъ къ астъзі те де-
кларі дн контра еі? шчл. — — —

DIN ЧСЕНА IV.

Оросман, Заира, Fatima, Корасшнн,
Нерестан.

Нерестан. Респектавеле днштане, де крентин;
кіаръ лѣздатъ,

Віз ка съ деслѣгъ акъта жѣрѣмнглѣз че-амъ
лѣсатъ!

Амъ фѣкъто ка съ фие воеа та дндѣзлатъ;
Адъкъ предѣз де рѣскъшнѣрѣ ка съ лнберѣзъ
дндатъ

Пе Заира, пе Fatima, м'ачеі зече кавалері
Че къзнд' дн вѣгъліе поаргъ ландрі ши дѣрері.
Амъ днѣрзіегъ нѣзатъ поате пентрѣ тріегъ доръ
зрсігъ;

Акътъ воіз съ азѣ 'ндатъ лнбертатеа доръ дорігъ:
Аша дар азън, Сѣтане, дншлнменте-азъ тѣ
къзлгът;

Еі пѣ сѣнтъ аі тѣ де-акъта, къчн-прнн ннѣ лнбері
сѣнтъ.

Ка съ сѣрѣтъ але доръ ландрі п'амъ фѣкътъ
ннчн о крѣдаре,
Азѣдѣа теа днтреагъ о оаз енре рѣскъшнѣраре,

Фър' а-мі рѣмѣне сперандѣ къа съ факъ чнѣеа
Че-амъ фѣкътъ ез пентрѣ дѣншіі, лнбертатеа а-мі
маі да.

Нъ-мі рѣмѣне-акън дн лѣте де кътъ сѣзита
незере.

Сѣзлѣз ннѣте крентині акъта дн склѣвие нн дѣрере;
Дншлнментскѣ о даторіе де крентинъ нн азъ жѣ-
рѣмѣнѣт:

Ми-і десѣзлѣ: акътъ ла гнне сннгѣрѣ нн ши сѣзавъ
дншн сѣнтъ;

Дншн рѣмѣнъ остатекъ іарънн кътъ а вѣрѣз че-
рнзлѣ къ мине,

Оросман. Ез сѣнтъ мѣзлѣннѣ дн сѣфлѣгъ,
де крѣрнзлѣз тѣв крентнне!

Дар дѣпре ачесте тоате крѣзі тѣ къ те веі шндрн
К' а та ѣепероснгате пре а теа ва шнлі?

Нерестане, фн іар лнберѣ, ши ачѣасгъ азѣднѣ
Іеа-дн-о днкъ дндогтъ прнн а теа галантонне;
Ши пре лѣнгъ ачеі зече кавалері че-авѣамъ
а-дн да,

Воіз съ-дн даз о сѣгъ днкъ: поді съ чеі пе
каі-і вѣеа.

Меаргъ 'н деара доръ съ снзѣ, шнѣтѣдн де
сервгѣте,

Къ ши 'н Снра се афлѣ сѣфлѣте че аз вѣртѣте;
Мергъндѣ аколо де-аіче жѣдече де съ къдѣ

Оросман саз еі Франчезн деара аст' а о авѣ.
Днсъ днѣтре тоді крентннн есте Лѣсннан, пе каре

Нѣзлѣ цотъ лнбера акъта днкъ орн че 'нпрежѣраре;
Днѣтре тоді елѣ есте сннгѣрѣ каре воіз а-дн рѣзѣзъ.
Азъ сѣз нѣте-мі дѣ прѣпѣсѣрн каре пѣ ле
пачъ знта:

Елѣ се траѣе днѣтре рѣдн че-аз донннѣтъ пе ачн
одатъ;

Аре дренгъ ла тронъ, м' ачѣасга есте-о крнмъ
неіертатъ:

Астѣелнз отѣзлѣ пѣтнменте къдѣ де соартъ о
дншннѣт;

Ши сѣ ашн фн фостъ ка дѣнѣзлѣ, дакъ елѣ м' аръ
фн дншннѣт.

Лѣсннан дн ландрн трѣвн нн ла шортеа лн
съ шазъ,

Ши а соарелѣ лншннѣ нн-і ва фн іергаз съ вѣзъ.
Ез дѣз нѣзлѣз, дар п'амъ че фаче; пе елѣ трѣвн
съ-мі рѣсѣзлѣ;

Ши ла тоат' аспрннеа леуѣ сннгъ даторн ка съ-лѣ
сѣзлѣт.

Пе Заира іар, тѣ-кредѣ, фър' а-дн фн къ сѣзѣраре,
Нъ-і нѣтеа съ о рѣскъшнѣрн ннчн кънх прѣдѣ де-о
деаръ таре;

Де-аръ неі тоді кавалеріі ні тоді Сзвераніі доръ
 Наръ дѣтеа ка съ-мі рѣнеасъ ана скъмъ ні
 дѣлче-одоръ.

Поди съ мерці.

Нерестан. Къмъ? Нентръ дѣсеа амъ а та фъ-
 гъдъинцъ;

Трѣзи съ ми-о даі; Заіра есте де а меа крединцъ;
 Ші ачелъ вѣтрънъ сѣрпанълъ, ачелъ віетъ не-
 порочитъ,

Лѣсигнан . . . ?

Антълъ ал доілеа. Сцена I.

Нерестан, Шатілон.

О воініче Нерестане, тѣ, че-атъці непорочці
 Віі съ тѣлтѣ діп скланіа каре-і дїнеа лъцъці,
 Тѣ не каре те тріміте Дѣмнезез сире тѣлтѣсире
 Ла вренцініі чеі діп ландсрі, віп' де гъсгъ фе-
 річіре

Пріівіндъ нъ че пѣлчере тоді воімъ а-ці сѣрѣга
 Мъна та чеа ферічітѣ каре віне-а не скъна.
 Іесъ ла поартѣ еі къ тодіі черъ а та дѣфъдїшаре;
 Къчі не зѣз ероъ ка тіне тоді воескъ нъ пе-
 реѣдаре

Дѣтр' зѣз гласъ съ те адеатъ дакъ-ї вѣра съ-ї
 комъдезі шчл. . . .

Діп Сцена III Лѣсигнан кѣтръ Нерестан ні
 Шатілон.

Че феліъ домпъле! . . . сивнеді . . . ачі дѣ сѣраіъ
 крескърѣді?

(Къгъдънъ-і).

Вай! не фііі меі сѣрпаніі нъ къмба дї кънос-
 кърѣді?

Еі воръ фі де вѣрста воастръ . . . дап че пѣдъ! . . . о
 доамна меа,

Ачест орнаментъ аіче, къмъ? де зндѣ-лз поді авез?
 Де къндъ дѣл пѣстрезі ла гъгъ-ді?

Заіра. Де къндъ сѣнт дѣл амъ ла міне.
 Дап, стѣпъне!, . . . че шѣтѣмларе дѣді адъче-ана
 сѣсѣіне?

Лѣсигнан. Ах! фъ віне, ші-мі дѣ воіе съ пѣлз
 тѣна . . . съ прівескъ . . .

Заіра. Че къріоасъ тѣрѣраре фър' съ воіъ ші
 ес сімдескъ!

Къмъ? че фачі, стѣпъне?

Лѣсигнан. Доамне! о череаскъ проведінцъ!
 О воі овіі меі немерціі! нъ шѣлѣці а меа
 крединцъ:

Дап се поаге? съ къдъс оаре? . . . дап, еа есте . . .
 вѣдъ къратъ

Къ ачеста есте дѣрѣлз че содіеі теле-амъ дагъ
 Дѣмі ераз орнаці коніі де-а доръ мѣмъ тѣлтѣ
 дѣіоасъ.

О маі вѣдъ . . . дѣфіорареа нъ маі погъ а мі-о дїнеа.
 Заіра, Че аѣдъ? ші че пренѣсѣрі іаръні віпъ
 асѣпра меа?

Ах стѣпъне! . . .

Лѣсигнан. Дѣ ачѣастѣ ферічітѣ тѣлѣвѣре,
 Нъ тѣ дѣшѣла, о доамне, тѣ че везі а меа дѣрѣре!
 Тѣ, каре-аі шѣрѣгъ не кърѣче нентръ поі мѣт
 дѣвіетъ.

Дѣмнезезъ мес! ворбените, къчі мі-е нентрѣлз
 стѣпънегъ!

Сивне-мі; доамнѣ. кърѣча аста о аі діп коніѣрѣе?
 Дѣ Чесаріа-о дагъ поі къзърѣді дѣ скѣвіе?
 (Везі вромъра).

FONDULU

pentru tiparirea cartiloru romane folositoare cu
 pretiu catu se pote mai estina: „Rubrica deosebita
 lunga Fondulu Reuniunei F. R.“

Prin neobositu. staruitoriulu la totu bunulu
 nationalu Ioane Munteanu, parocu in Sarco in
 Ungaria, au incursu dela urmatorii:

P. O. Domnu Josifu Silagianu, canonicu si inspectoriu scoleloru din totu Distr. Urbei mare	1 —
„ Joane Popu, v. regintele seminarului si profesoru preparandii nationale	1 —
„ Dimitrie Grama, profesorul preparandii nationale si asesoru consistor. eppescu Oradann	1 —
„ Stefanu Dume, parochu de Cjoagu	1 —
„ Michaille Siorbanu, parochu din Olosigu in Urbea mare si asesoru consistor. eppale totu acolo	1 —
„ Paulu Cisiu, par. cenalosiuldi	1 —
„ Ilie Cioari, parochu de Nadariu	1 —
„ Ioane Popdan parochu de Sersigu	1 —
„ Basereca de Sarco	1 —
„ Ioane Munteanu, parochu de Sarco pe lunga purtarea speseloru postale in favo- rea fondulu	1 —

Summa 10 f.

Adaugendu cei publicati in Nr. 46 348 f.
 face summa 358 f.